

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΩΝ ΑΚΑΙΩΤΩΝ ΟΡΕΣΤΙΑΣ

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΗΣ ΔΙΔΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΑΙ ΡΑΓΔΑΙΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΤΗΣ. ΠΟΙΑΙ ΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙ

ΟΡΕΣΤΙΑΣ Δεκέμβριος. (Τού περιφεύοντος ανταποκριτού μας).— Το θέλημα δσαν έταξιδευσαν μικρόν μετά την ανακωχήν του μεγάλου πολέμου κατά το έτος 1918 από 'Αλεξανδρουπόλεως προς το Σβί-

Ο πρόεδρος της Κοινότητος κ. Γ. Χ. Κωνσταντίνος, συνοδευόμενος από τους μετέφρονες, εισέρχεται στην πόλιν.

λεγκραντ (άλλοτε Μουσταφά Πα-
σα) πριν φθάσουν εις το Καραγάτς.
Έπιπτε σέ μιάν άγανή έκτασι, χορτα-
ρισμένη, όπου ο βουλγαρικός οδο-
στρωτήρ των θαλκανικών πολέμων,
δέν ειχεν άφίσει είνην μόνον έρείπια.
Μερικά κλήματα άμπελου κατά μή-
κος της σιδηροδρομικής γραμμής
και σωριασμένες έδω κι' εκεί πέ-
τρες μαρτυρούσαν ότι έδω κάποιος
μπέτης έπέρασε τους χρόνους της
γλυδής και της εώμασεας. Γή έρου-
θώλαξέ το άλλοτε Κούμ-Τσιφλίκ,
τόπος συγκεντρών τά προσόντα της
ένοικιάσεως έπαγγελιαστικού και
γεωργικού πληθυσμού, προσείλκυ-
σαν άμέσως την προσοχήν των κα-
τοίκων του Καραγάτς, οι όποιοι
άλλόφρονες μετά την άπόφασιν της
διασκέψεως της Λωζάννης περί έκ-
χωρήσεως του τριγώνου Καραγάτς
εις την Τουρκίαν, συνσκεπτόντο
έντός του ιερού ναού των 'Αγίων
Θεοδώρων που νά κατευθύνουν το
θήμα των. Και άπεφασίσθη τότε
(Μάιος του 1923) μιάν βοηθ το Κα-
ραγάτς νά εγκατασταθί εις το
Κούμ-Τσιφλίκ.
Επί τρεις και ήμισις μήνας, μέ-
χρι της 15ης Σεπτεμβρίου του 1923
προθεσμίαν την όποιαν έτασεν η
συνθήκη της Λωζάννης προς παράδο-
σιν του Καραγάτς, ένα άτελειώτο
καρσάβαν παντός είδους τροφών
μεταφορικών μέσων, μετέφερε
όχι μόνον την κινητήν αλλά και την
άκίνητον περιουσίαν των Καραγα-
ταϊνών—διότι πολλοί έξήλθοναν και
τά σπίτια των εις το Κούμ-Τσι-
φλίκ.
Εκεί οι νέοι κάτοικοι του χέσσου
και χορτασμένοι Κούμ-Τσιφλικίου
ένκατεστάθησαν υπό προχείρους σκη-
νάς, ως και αι κρατικά υπηρεσία

ύφασματοπώλεια Δ. Βράμπα και
πλείστα άλλα έμπορικά καταστή-
ματα.
Εις την 'Ορεσιτιάδα λόγω της με-
γάλης έμπορικής κινήσεως της, λει-
τουργούν ύποκαταστήματα της 'Ε-
θνικής Τραπέζης με διευθυντήν τον
κ. Σταματίου, της Τραπέζης 'Αθη-
νών, της 'Αγροτικής Τραπέζης με
διευθυντήν τον κ. Κωνσταντίνου.
Είναι έδρα ύπομοιραρχίας χωροφυ-
λακής με διοικήτην τον ύπομοιραρ-
χον κ. Θέμελιν, Ειρηνοδίκηει με
διεξαγωγών χιλιάδων δικαστικών ύ-
ποθέσεων, έφορείας και δημοσίου
Ταμείου.
'Η κοινότης 'Ορεσιτιάδος μέχρι
πρό τινος διοικείτο υπό άρετου κοι-
νотικού συμβουλίου, έπειδή όμως οι
διοικούντες αυτήν δέν ήδυνήθησαν
ν' άποβάλλουν τον άνθρωπον του
κομματικού παρελθόντος, αντικατε-
στάθησαν υπό τριμελούς έπιτροπής
εις των κ. κ. Γ. Χ. Κωνσταντή ως

σίας θά έπισκευασθούν αι διάφοροι
όδοι και τά κράσπεδα των πεζοδρο-
μίων.
'Από άπόψεως παραγωγής ή 'Ο-
ρεσιτιάς μετά των χωρίων της περι-
φερείας της παράγει κατ' έτος 500
θαγόνια σιταρά συγκεντρούμενα ύ-
πό της 'Ενώσεως συνεταιρισμών ής
πρόεδρος είναι ο κ. Γ. Μπισσολίδης,
400 θαγόνια σκουπάχαρτο, 50-60
θαγόνια σισαύου, 400 θαγόνια ά-
ραβόσιτου, 80-100 χιλ. χιλιόγραμ-
μα κουκουλιών, άφθονα πέποννοι-
δη, πουλερικά, αυγά, φούρνα, τα-
ριά και κασέρι. Έχει έβδομαδι-
αίαν άγοράν όπου κατά πάν Σάβ-
βατον έκτελούνται μεγάλοι ζωο-
πορικοί πράξεις. Έχει δύο δημοτι-
κάς σχολάς με προσωπικών συμπλη-
ρωμένων των όποιών διευθύνται εί-
ναι οι κ. κ. Δ. Καραμούγας και
Σ. Παναγιώτου και συγκεκριμένης
προσκοπικής ομάδας, υπό τούς
άρχηγους κ. κ. Δ. Παναγόπουλον

Οι υπάλληλοι της Κοινότητος 'Ορεσιτιάδος

πρόεδρου, 'Απ. Νικολούδη και 'Απ.
Χ. Χρίστου.
'Η 'Ορεσιτιάς Έχει προϋπολογι-
σμόν έν έκατομμύριον και όκτακο-
σίας χιλιάδας δραχμών. Δυστυχώς
είχε το άτύχημα νά έμπλακί μετα-
ξύ δύο διαμαχομένων κομματικών
παρτάξων και δι' αυτό ούδέν έρ-
γον άξιον λόγου έγένετο. Το κοινο-
τικό χρήμα διεσπαθίζετο επί σει-
ράν έτών εις κομματικά ρουσφέτια
και παροχάς άσκόπους. 'Ηδη ή δι-
οικούσα τριμελής έπιτροπή άπερί-
σπαστος έπέδθη εις το έργον της
έκκαθαρίσεως. Πολύ γρήγορα, ως
διεπιστώσαμεν δι' επί τόπου έρεύ-
νης, ή αντικατάστασις του ύδραυλι-
κού δικτύου θά έχη συντελεσθή, ως
άποτελείσεως της έθνικής οδού δι'
έπεκτάσεως της μέχρι του σιδηρο-
δρομικού σταθμού είναι ζήτημα έ-
λαχίστου χρόνου. Ωσαύτως μελετά-
ται ή άνέγερσις μεγαλοπρεπούς κα-
θεδρικού ναού, διά την άνέγερσιν του
όποίου, κατά κατηγορηματικήν δή-
λωσιν του ύπουργού κ. Κάσδα, ή κυ-
βέρνησις θά διαθέσθι πλέον του έ-
νός έκατομμυρίου δραχμών.
Ωσαύτως διά της έφαρμοσθησα-
μένης αυστηρώς προσωπικής έργα-

και Λ. Κουκουλουμάτην και πλήρη
μανδολινάταν διευθυνομένην από
τον κ. Βάσσον.
Εις την 'Ορεσιτιάδα λειτουργεί
και σταθμός έπιθετήρων προς άνα-
παραγωγήν καλής ράτσας άλόγων
με λάμπα μέχρι τούδε άποτελε-
σμάτα.
'Εν γενικαίς γραμμαίς ή 'Ορε-
σιτιάς έντός δεκαετηστείας άπέβη
το μεγαλύτερον παραγωγικών κέν-
τρον του νομού 'Εδρου, όπου συρ-
ρέουν από όλα τά μέλη της 'Ελ-
λάδος έμποροι προς άγοράν των
αφθόνων προϊόντων της.
Το μόνον πρόγμα που παρουσιάζ-
ζει μεγάλας δυσκολίας είναι ή δια-
μετακόμισις των αφθόνων προϊόν-
των, διότι δυστυχώς ή γαλλοελληνι-
κή έταιρεία, παρά τούς αγώνας οι
όποιοι έγένοντο έκ μέρους του έγ-
χαρίου τύπου, δέν έννοει νά προ-
σαρμώσθι τά κόμιστρα προς τούς
κρατικούς σιδηροδρόμους και λό-
γω των ύψηλών κομιστρων πολλά-
κις τά προϊόντα των παραγωγών
σκυθρωπάζουν μέσα εις τάς αποθή-
κας των, ή πολοούνται με έξευτελι-
στικές τιμάς.
ΑΘ. ΖΑΡΔΑΛΙΔΗΣ

Ο περίφημος 'Ιταλικός Μελοδραματικός θίασος του 'μαέστρου Λαμπρούνα, πού έφθασε την εποχήν εκείνη εις την Θεσσαλονίκην, διά νά δώση σειράν παραστάσεων εις τόν παραλιακόν θέατρον «Ζούπιτερ» έ δυσκολεύθηκε πολύ εις την έγκρισιν της Χαμιτικής λογοκρισίας διά την αναβίβασιν επί της σκηνής τών γνωστών καί κλασσικών μελοδραμάτων.

Τήν λογοκρισίαν επί τών θεατρικών καί μελοδραματικών έργων ενήργει τότε ο πρώτος καίτηπης του Κονακίου Σουλεϊμάν βής. 'Ο θής, μεταπηδήσας από τον στρατιωτικόν κλάδον εις την διοικητικήν καριέραν καί γενόμενος από τσαούσης τών 'Αλβανών Ζουάβων της σωματοφυλακής του Χαμής καϊμακάμης του 'Αγίου Όρους, χάρις εις κάποιαν εξαιρετικήν υπηρεσίαν πού προσέφερεν εις την ασφάλειαν του Πατιόαχ, μετατεθείς δε πρό όλίγου εις την Θεσσαλονίκην, μακράν του νά έχη ιδέαν περί μελοδραμάτων, τουναντίον έτρεφε σοβαράς υπονοίας εναντίον τών αγνώστων του αυτών πραγμάτων.

Όθεν, όταν ο 'μαέστρο Λαμπρούνα παρουσιάσθη ενώπιόν του καί του έζήτησε την έγκρισιν, ο Σουλεϊμάν βής τον εκύπτανε μέ πολλές υποψίας καί του είπε ν' αφήση τά κιτάπια καί νά περάση την επαύριον.

Αλλά την επαύριον ο θής παρεμηνέ τον 'μαέστον διά την έγκρισιν καί αυτόν τόν πού γινώσκον γάρν εύκολούσαι επί μίαν εβδομάδα. Μάτην ο σνιόρ Λαμπρούνα παρεκάλει τον Σουλεϊμάν βήν νά επιταχύνη την θεωρήσιν καί έγκρισιν, διότι αϊ ημέραι έπερνούσαν καί τά έξήντα πρόσωπα, πού απετέλουν την «κομπανία» ήθελαν νά ράγουν. Μάτην έι τέλει παρέλασε καί τον διερμηνέα του 'Ιταλικού προνεύει, ο οποίος έξηγήσεν εις τον Σουλεϊμάν βήν ότι έπρόκειτο περί καλαίων καί κλασσικών μελοδραμάτων τά όποια δέν είχαν καμμίαν σχέση μέ την πολιτικήν καί επαίροντο ελεύθερα από μακράν έτών εις την Τουρκίαν. 'Ο Σουλεϊμάν βής απαντούσε στερεούτως ότι θά τά διαβάσχη καί αν πεισθί ότι δέν είναι επιλήψιμα θά τά έπιστρέψη.

Επί τέλους ο διερμηνεύς έπρότεινε μίαν λύσιν επιταχύνουσαν καί ευκολύνουσαν την υπόθεσιν: Νά πηγαίνη ο θής στό πρόθεσ τών μελοδραμάτων καί νά τά έγκρίνη επί τόπου από ένα-ένα. 'Ο θής εδέχθη την λύσιν αυτήν καί την επαύριον πρό μεσημβρίας συνουσιόμενος από 'να 'Ιταλομαθη διαρμήνας... του ξελοδοχείου «'Ιμπέραλ» έπήγε στό «Ζούπιτερ» όπου ο 'μαέστρο Λαμπρούνα τον έπεριμένε «κόν τούτε λά κομπανία», καί αϊ πρόθεσ ήρχισαν μέ την «Κάρμεν».

Ο θής καθήμενος εις τό παρά τό προσκίνητον θεωρήσιον παρηκούθει την δοκιμήν έξηγουντος του διερμηνεύς τό λιμπρέττο. Καί όταν ή δοκιμή έτελείωσεν ο θής άτεφάνθη ότι από μέν τον «χαθόν» μείνεν ευχαριστημένος, όσον άφορά όμως τά λόγια θά σπεφθί καί θ'άποφασίση τό άπόγευμα.

— Νά έλθω όμως ή μαντάμα άπ' δώ γιά νά πάρη την έγκρισιν, προέθεσεν έν τέλει.

Η δέ «μαντάμα άπ' δώ» ήτο ή

Θά σταματήσει ή φθορά καί δά άενάως αλλά... κατά περίοδο

ΤΙ ΑΠΕΔΕΙΞΑΝ ΤΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ

Μέσα στις σελίδες του περιφιλίου του «ό άνθρωπος μέ τόν νεμένο αυτό» ο 'Εντμόν Άμυό

τάσθηκε τόν ήρώα τού έργου καί ματικό της Μεγάλης Σουλτανίς Ναπολέοντος θυσιζόμενο σ'αυτήν ληπτικό ύπνο, νά ευπνέ στήν αρχή του Ναπολέοντος III. Αϊ έκείνους πού δοκίμασεν ο αυτός άγνους θείας αξιοκατικός της Ναπολεόντειας εποχής ευρεθείς μέσα ένά κόσμον «μωτέρων» άποτελεσμάτων τού θέματος διασκεδαστικού, όσα καί, υλόν, 'Αδελφών Μουσικοφίλου, καί μελαγχολικού θυβλίου... 'Αλ τού ύφασματοπωλείου Χατς Γουργαν-ποιας έκπλήξεις δέν θά είχε τίς τας, τό κατάστημα ραδιοφώνων καί φωνογράφων 'Αδελφών Σαθβούλου, ή αλευροβιομηχανία καί τά ψυγεία τού Χ' Παν. Χατζηνηκολάου, ο αλευρόμυλος 'Αδελφών 'Ιωαννίδου, τό σπασματοβείον τού Α. Χ' 'Αθανασίου, τά καταστήματα άποικιακών Χ' Πλαστή καί Κωνσταντινίδου, ο αλευρόμυλος τού Π. Μαρούδη, τά μεγάλα παντοπωλεία Ζ. Τζούφα, Κ. Βασιλειάδου, Δ. Τσοτρίδου, 'Αν. Χ' 'Αντωνίου, τά ζαχαροπλαστεία Ι. Αποστόλου καί Δ. Γκεντισίδου, τά ψυχαγωγικά κέντρα Ι. Πατελούδη, Ι. Αποστόλου, Ζ. Ούζουνίδου, Δ. Ματούση, τά όραιά μαγειρεία 'Αν. 'Ιωαννίδου, Ι. Κεσέ, ή μοναδική ταβέρνα τού Γ. Κωνσταντινίδου, τά καθαρώτατα γαλακτοπωλεία 'Αθ. Σκαρλατίδου, Στεφ. Καϊμακτσή, τά αιδουρνεγεία 'Αλ. Πριγγουπούλου, 'Αθ. Τσαθδαρίδου, τά ζαυτήρια μελιού καί θάμνακος 'Αδελφών Θεοφάνους, αϊ κλινικά Π. Ποταμιάνου, Τ. Σείτανίδου, τά

καί όλοι από τού δεκαετούς παιδιού μέχρι τού εβδομηκοντούτιδος γέροντος επελήφθησαν διά τών ιδίων αυτών μέσων εις την άνοικοδόμησιν τών κατοικιών των. Η χάραξις της πόλεως ένθυμίζει όλίγην ρωμαϊκήν ιστορίαν. Όπως ο Ρώμος καί Ρωμύλος δι' άρότρων έχάρασαν τό πρώτον σχέδιον της Ρώμης, έτσι καί οί Καραγαταίνοι έπεστράτευσαν τότε, τόν εκεί πού πλησίον στρατωνιζόμενον λόχον μηχανικού καί υπό τας ευλογίας τού μητροπολίτου 'Αδριανουπόλεως Πολυκάπου, έχαραγθη δι' άρότρων τό σχέδιον της πόλεως.

Πρίν άκόμη έκπνεύση τό 1923 ή Νέα 'Ορεστιάς είχε σχηματισθί. Πολλοί από χαρακτήρας άπαίδονδοξοί, έγκατασταθέντες εις τά λοιπά κέντρα της Θράκης έσχολίαζον μέ κάποιον σαρκασμόν την ιδέαν της έγκαταστάσεως τών Καραγαταίνων εις τό Κορυμ-Γοιφάκι. Όλοι αυτοί άργότερον ένας ένας επανέκαμψαν εις την Νέαν 'Ορεστιάδα όπου άμμερον είναι πλούσιοι.

Εν έπείθεν έκτοτε δέκα πέντε χρόνια άμμερον όποιοι έπισκεφθί την Νέα 'Ορεστιάδα ίσταται έκθαίλας τών πλινθοκτίστων καταστημάτων καί άλλων οικοδομών καί τούτο είναι είτε 'Ελλην άποκαταστάσεις ή πρό τού συνελευμένου θάύματος.

Εις την σημερινήν Ορεστιάδα μέ τους ευθείς καί καταφύτους από τήν πόλιν δένδρα δρόμους της ύπάρχει θαυμάσια ποταποίαις τών άδελφών Μαρούδη, Α. 'Ιωαννίδου, Κ. Καϊμακτσή, Νεστί Κάλθο, υποκαταστήματα της οίνοποιας «Βότρου» τά εργοστάσια σαπυρών Γ. Σαββίδου καί Γ. Μακαρανών, τό χαλκούρειον Δ. Σαθβοπούλου, τό ξυλουργικόν κατάστημα, Γ. Γεωργιάδου, Δ. Κιζιρίδου, τά μεγάλα καταστήματα φιλικών Τ. Γεωργιάδου, υλόν, 'Αδελφών Μουσικοφίλου, τό ύφασματοπωλείον Χατς Γουργαν-ποιας έκπλήξεις δέν θά είχε τίς τας, τό κατάστημα ραδιοφώνων καί φωνογράφων 'Αδελφών Σαθβούλου, ή αλευροβιομηχανία καί τά ψυγεία τού Χ' Παν. Χατζηνηκολάου, ο αλευρόμυλος 'Αδελφών 'Ιωαννίδου, τό σπασματοβείον τού Α. Χ' 'Αθανασίου, τά καταστήματα άποικιακών Χ' Πλαστή καί Κωνσταντινίδου, ο αλευρόμυλος τού Π. Μαρούδη, τά μεγάλα παντοπωλεία Ζ. Τζούφα, Κ. Βασιλειάδου, Δ. Τσοτρίδου, 'Αν. Χ' 'Αντωνίου, τά ζαχαροπλαστεία Ι. Αποστόλου καί Δ. Γκεντισίδου, τά ψυχαγωγικά κέντρα Ι. Πατελούδη, Ι. Αποστόλου, Ζ. Ούζουνίδου, Δ. Ματούση, τά όραιά μαγειρεία 'Αν. 'Ιωαννίδου, Ι. Κεσέ, ή μοναδική ταβέρνα τού Γ. Κωνσταντινίδου, τά καθαρώτατα γαλακτοπωλεία 'Αθ. Σκαρλατίδου, Στεφ. Καϊμακτσή, τά αιδουρνεγεία 'Αλ. Πριγγουπούλου, 'Αθ. Τσαθδαρίδου, τά ζαυτήρια μελιού καί θάμνακος 'Αδελφών Θεοφάνους, αϊ κλινικά Π. Ποταμιάνου, Τ. Σείτανίδου, τά

Μπρουκανένκα μακράν ή στιγμή χθί τό σταμάρας, πού έπέφ' 'Ο Μπουσανένσ έφεύρεν έν φάρι περιέχον άσφαλ διά τού όποιου άποτελέσματα έ είχαν ήδη ύποκί. 'Ο Γκρίν, εις πείας, αν έστι γυνάικας ήμους θανάτων των. Ποιός ευρείς γίνοντ. Καί αὐτ στασις άκόμπ. ή εποχή τών με

ΟΥ
ΑΣΟΣ
ΠΙΣΤΙ
ΡΤΟΥ/
Σ ΤΟΥ, ΠΟΛ
ΤΗΤΑΣ ΜΑΣ

μέτρον, ή δέ έτεργάζετο εις Μετα την όλωρτα διά ζωών καταστάς έχουν ή της διακρίσεως